

การสื่อสารสุขภาพแบบมีส่วนร่วมเพื่อควบคุมถุงน้ำยางลายในชุมชน
โดยแกนนำนักเรียนในชุมชนเข้ม ตำบลเมืองที
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

การสื่อสารสุขภาพแบบมีส่วนร่วมเพื่อควบคุมลูกน้ำยุงลายในชุมชน โดยแกนนำนักเรียนในชุมชนเข้ม ตำบลเมืองที่
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

THE PARTICIPATORY HEALTH COMMUNICATION FOR AEDES AEGYPTI CONTROL IN
COMMUNITY BY STUDENT LEADERS IN SAME COMMUNITY, TAMBON MUANGTEE, AMPHOE
MUANG, SURIN PROVINCE

นคพล บุญโสดากร 4937475 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุปรียา ต้นสกุล, ค.ศ., ธราดล เก่งการพานิช, พบ.ม., มลินี สมภพเจริญ, ปร.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติตัวของแกนนำ
นักเรียนและประชาชน ใช้แนวคิดการสื่อสารสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและ
แรงสนับสนุนทางสังคม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งสาร เพื่อให้แกนนำนักเรียนเปลี่ยนแปลงการรับรู้โอกาสเสี่ยงความ
รุนแรงของโรคไข้เลือดออก ประโยชน์และอุปสรรคของการควบคุมลูกน้ำยุงลายและการปฏิบัติตัวเพื่อควบคุม
ลูกน้ำยุงลาย โดยผ่านทางกรอบและ นิทรรศการ แกนนำนักเรียนจัดทำสื่อต่างๆ ได้แก่ ธงเล็ก สติกเกอร์ แผ่นพับ
และสื่อสารกับประชาชนในหมู่บ้านเข้ม เพื่อให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติตัวเพื่อควบคุมลูกน้ำยุงลาย กลุ่มตัวอย่าง
เป็นแกนนำนักเรียน โรงเรียนบ้านเมืองที่ 40 คนและตัวแทนประชาชน 40 คน หมู่ที่ 11 ตำบลเมืองที่ อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์ ระยะเวลาการวิจัย 12 สัปดาห์ รวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบสัมภาษณ์
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบทางสถิติด้วย Paired Sample
t-test

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง แกนนำนักเรียนมีการรับรู้โอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของโรค
ไข้เลือดออก การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการควบคุมลูกน้ำยุงลายและมีการปฏิบัติตัวเพื่อควบคุมลูกน้ำ
ยุงลาย ดีวก่อนการทดลอง ส่วนประชาชนหลังการทดลองมีการปฏิบัติตัวเพื่อควบคุมลูกน้ำยุงลายดีวก่อนการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การสื่อสารสุขภาพแบบมีส่วนร่วม / ไข้เลือดออก การควบคุมลูกน้ำยุงลาย / แกนนำนักเรียน

154 หน้า

THE PARTICIPATORY HEALTH COMMUNICATION FOR AEDES AEGYPTI CONTROL IN COMMUNITY BY STUDENT LEADERS IN SAME COMMUNITY, TAMBON MUANGTEE, AMPHOE MUANG, SURIN PROVINCE

NAKAPHON BOONSODAGON 4937475 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH)MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUPREYA TANSAKUL, Ph.D., THARADOL KENGGANPANICH, M.A., MALINEE SOMPOPCHAROEN, Ph.D.

Abstract

This study was quasi-experimental research aimed at investigating the changes in Aedes Aegypti control practices among student leaders and community people. The concepts of participatory health communication, Health Belief Model and social support were employed for developing the program. The researcher acted as a messenger sender aiming to change the student leaders' perceptions in regards to susceptibility, severity of hemorrhagic fever, benefits and barriers of Aedes Aegypti control, and Aedes Aegypti control practices, through the organization of a training program and exhibition. The student leaders had developed various types of materials, which included small flags, stickers, and leaflets, as well as communicated with the people in Same Community. The health communication program was aimed at changing the target people's Aedes Aegypti control behaviors. The sample consisted of 40 students from Ban Muangtee School and 40 people selected from Village 11, Muangtee Subdistrict, Muang District, Surin Province, Thailand. The research was lasted for 12 weeks. Data were collected before and after the experimentation by using the interview schedules and analysed by computing frequencies, percentages, means, standard deviations and paired sample t-tests.

The research results showed that after the experimentation the student leaders had significantly higher levels of knowledge about perceived susceptibility, severity of hemorrhagic fever, perceived benefits and barriers of Aedes Aegypti control, and Aedes Aegypti control practices than before the experimentation. The community people also had significantly improved Aedes Aegypti control practices than before the experimentation.

KEY WORDS : PARTICIPATORY HEALTH COMMUNICATION / HEMORRHAGIC FEVER / AEDES AEGYPTI CONTROL / STUDENT LEADERS

154 pages